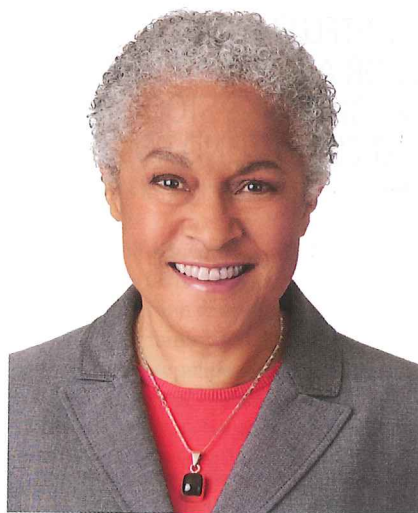


Veilige ruimte voor zelfdefinitie

VANAF HET BEGIN VAN MIJN academische carrière ben ik gefascineerd door identiteitsvraagstukken. Ongetwijfeld gevoerd door mijn achtergrond als vluchteling. Zo heeft Giddens mij gevoerd om identiteit te zien als 'the narrative of the self'. Mijn narratief als ex-activist gaf mede vorm aan mijn identiteit als wetenschapper, steeds heb ik me als een geëngageerde wetenschapper gepositioneerd. Een wetenschapper die door academische kennis te verbinden met leefwerelden van mensen probeert de verbeeldingskracht door onderzoek te verruimen.

Hoe kan wetenschappelijke kennis bijdragen aan de zichtbaarheid van verhalen van mensen (vluchtelingen en vrouwen in het bijzonder) die minder de macht hebben zichzelf in de publieke ruimte te definiëren? In het werk van Patricia Hill Collins, vooral haar boek *Black feminist thought: Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment*, vond ik antwoorden op deze vraag.

In haar boek schrijft Collins over het belang van veilige ruimtes voor zwarte vrouwen om hun verhaal vanuit de eigen beleving, en bedachtzaam, te kunnen produceren. De veiligheid van deze ruimtes heeft zwarte vrouwelijke intellectuelen de mogelijkheid gegeven om nieuwe verhalen te genereren over hun geschiedenis, hun ervaringen en hun ambities. In deze verhalen staan zelfdefinitie, zelfwaardering en zelfredzaamheid centraal, met het doel het dominante beeld van de zwarte vrouw als onderdrukt en ondergeschikt tegen te gaan. Dit zien we in een veelvoud aan vormen: relaties tussen moeders en dochters (orale geschiedenis); in biografieën en literatuur van zwarte vrouwen (zoals Maya Angelous *I know Why the Caged Bird Sings*); de kracht van blueszangeressen zoals Billie Holiday en Aretha Franklin



In deze veelvoud aan narratieve producties staan pijn, waardigheid en respect centraal.

+ HALLEH GHORASHI IS HOGLERAAR DIVERSITEIT EN INTEGRATIE BIJ DE AFDELING SOCIOLOGIE VAN DE FACULTEIT SOCIALE WETENSCHAPPEN AAN DE VU AMSTERDAM.

(die bijvoorbeeld naar voren komt in het nummer *A Change is Gonna Come*).

In deze veelvoud aan narratieve producties staan pijn, waardigheid en respect centraal. Daarnaast onderstrepen ze de betekenis van veilige ruimtes als conditie om zelfdefinitie een kans te geven en zo de dominantie van opgelegde negatieve toeschrijvingen te weerspreken. Hiermee worden ook de geloofwaardigheid en de intenties van diegenen die de macht hebben om te definiëren ter discussie gesteld. Hun veelvoud aan 'the narratives of the self' heeft de jongere generaties van zwarte vrouwen het fundament gegeven om hun identiteit vanuit kracht te positioneren. Deze verhalen hebben mij als ex-vluchteling ook kracht gegeven en als wetenschapper de basis om anderen in hun kracht te zetten. Door het creëren van veilige tussenruimtes in mijn onderzoek heb ik geprobeerd de verhalen van migranten en vluchtelingenvrouwen centraal te stellen die door de dominantie van beelden van achterstand of achterstelling niet gezien of gehoord worden.

Ooit ben ik in Iran als een meisje op zoek naar haar identiteit geïnspireerd geraakt door een Franse roman die mijn verbeeldingskracht voedde, om de kracht van de zelfdefinitie als vrouw te vinden, en die mij de handvatten gaf hoe ik een onafhankelijke vrouw kon zijn. Na het lezen van het werk van Collins kreeg deze bron van inspiratie voor mij een bredere wetenschappelijke en maatschappelijke betekenis. Het laat het belang zien van de verbeeldingskracht en de verhalen, romans, poëzie en muziek in de zwarte vrouwenbeweging, in relatie met een sociologisch kernconcept: identiteit. Een kernonderwerp dat Nederland en de wereld meer dan ooit bezighoudt. ✕

tekst HALLEH GHORASHI